HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

סוה לאמינא שמה דירה. להא מילתא קמ"ל: ס"ג **ואי מהכא ה"א בתים לא ידענא כמה.** כלומר אי מהא ס"ד נהי דבחלירות שמעינן מינה דבתרתי סגי מדנקט לידו לאחד עובד כוכבים הא תרוייהו ישראלים שרי אבל בתים לא ידענא כמה לכל חצר: **קמ"ל.** בתים וחלירות סתם בתים שנים סתם חלירות שתים: **אסור לעשות.** (ג) לדור יחיד במקום עובד כוכבים שלא ילמד ממעשיו לפיכך לא יערכו אלו עמו ולא ישתמשו עמו במבוי כדי שיהא יחיד ויורד מן העובד כוכבים שלא יהרגנו ויגא: **דשמעינן ליה לר' טבלא דאחמר.** להא מילתא דרב: **עובד כוכבים עובד כוכבים פרסי ומני ולא ידענא מאי קאמר.** השתא ולאי מפרש למלתיה דרב. הוה מצוי שלידו אחד עובד כוכבים אין מערבין אותו כולו מפני שלסוף לעשות יחיד במקום עובד כוכבים. לפיכך אחד מד' למבוי ואחד לחצר: **מתני' וו לפנים מזו.** פנימית פתוחה לחילונה וחילונה לרה"ר ולריסק רגלה של פנימית על החילונה לגמרי לרשות הרבים: **עירבה פנימית.** לעצמה לטלטל בחלירה: **שתיהן אסורות.** להויל פנימית רגל המסובה במקומה ואוסרת בדלריסת רגלה על החילונה: **מותרת לעצמה לו'.** קסבר דרגל המותרת במקומה אינה אוסרת: **ר"ע.** סבר אף רגל המותרת אוסרת במקום שלא עירבה שם: **וחכ"א.** בגמרא מפרש לה: **מן הפנימית ולא עירבה שתיהן אסורות.** להויל פנימית רגל המסובה במקומה לטלטל בחלירה זה עם זה משום דלריסת הרגל דכיון דיחיד הוא והפנימית הויא רגל המותרת ואינה אוסרת ואוסרת הויא רגל המסובה במקומה ואינה אוסרת על החלירה: **גמ' אף רגל המסובה אינה אוסרת.** וממתני' מותבינן ליה לקמיה: **תנן חילונה ולא פנימית שתיהן אסורות.** הא עירבה נמי פנימית תרוייהו שריין מלמ' רגל המותרת לא אסרה: **אפילו רגל המותרת נמי.** דקתני סיפא גבי עירבו שתיהן כל אחת לעצמה ר"ע אוסר את החילונה משום דלריסת רגלה של פנימית על החלירה ואוסרת עליה לטלטל בחלירה: **תנן** חילונה ולא פנימית היא גופה לא לטלטל בחלירה משום דלריסת רגלה של פנימית על החילונה ואוסרת עליה לטלטל בחלירה: **עירבה פנימית.** לעצמה לטלטל בחלירה: **שתיהן אסורות.** להויל פנימית רגל המסובה במקומה ואוסרת בדלריסת רגלה על החילונה: **מותרת לעצמה לו'.** קסבר דרגל המותרת במקום שלא עירבה שם: **וחכ"א.** בגמרא מפרש לה: **מן הפנימית ולא עירבה שתיהן אסורות.** להויל פנימית רגל המסובה במקומה לטלטל בחלירה זו עם זו ולאי במקום אחד מפרש בגמ' שתנאן זו בזו: **גמ'** כי אתא רב דימי א"ר ינאי זו דברי רבי עקיבא דאמר אפילו רגל המותרת במקומה אוסרת שלא במקומה אבל חכמים אומרים כשם שרגל המותרת אינה אוסרת כך רגל האסורה אינה אוסרת תנן עירבה חיצונה ולא פנימית שתיהן אסורות מני אילימא רבי עקיבא מאי איריא רגל אסורה אפילו רגל מותרת נמי אלא לאו רבנן לעולם ר"ע ולא זו אף זו קתני תנן עירבה זו לעצמה וזו לעצמה זו מותרת בפני עצמה וזו מותרת בפני עצמה טעמא דעירבה הא לא עירבה שתיהן אסורות והא האי תנא דאמר רגל המותרת אינה אוסרת רגל האסורה אוסרת מני הא אילימא ר"ע היא אפילו רגל המותרת נמי אלא לאו רבנן היא ועוד מדסיפא רבי עקיבא רישא לאו ר"ע כולה רבי עקיבא היא וחסורי מיחסרא והכי קתני עירבה זו לעצמה זו מותרת בפני עצמה וזו מותרת בפני עצמה בד"א שעשתה דקה אבל לא עשתה דקה חיצונה אסורה דברי ר"ע שר"ע אוסר את החיצונה מפני שדריסת הרגל אוסרת וחכ"א אין דריסת הרגל אוסרת מתיב רב ביבי בר אביי ואם היו של יחידים אין צריכין לערב הא של רבים צריכין לערב אלמא רגל המותרת במקומה אינה אוסרת רגל האסורה אוסרת ועוד מתיב רבינא שכח אחד מן החיצונה ולא עירב הפנימית מותרת וחיצונה אסורה שכח אחד מן הפנימית ולא עירב שתיהן אסורות טעמא דשכח הא לא שכח שתיהן מותרות אלמא רגל המותרת אינה אוסרת רגל האסורה אוסרת אלא כי אתא רבין א"ר ינאי ג' מחלוקות בדבר ת"ק סבר ד רגל המותרת אינה אוסרת רגל האסורה אוסרת ר"ע סבר אפילו רגל המותרת אוסרת ורבנן בתראי סברי כשם שרגל מותרת אינה אוסרת כך רגל האסורה אינה אוסרת: נתנו עירובן במקום אחד ושכח אחד בין מן הפנימית וכו': מאי מקום אחד (סימן חיצונה עצמה בבית יחידאה רבינא דלא משכח בפנים) אמר רב יהודה אמר רב חיצונה (ו) ומאי קרו לה מקום אחד מקום המיוחד לשתיהן תניא

הוה אמינא (ו) דירת עובד כוכבים שמה דירה. להא קא משמע לן דדירת עובד כוכבים לא שמה דירה ואי מהכא הוה אמינא לא ידענא בתים כמה קא משמע לן בתים תרין השתא דאמר רב אפילו חצר טעמא דרב דקא סבר אסור לעשות יחיד במקום עובד כוכבים אמר רב יוסף אי הכי היינו דשמענא ליה לרבי טבלא דאמר (ז) עובד כוכבים עובד כוכבים תרי זימני ולא ידענא מאי אמר: **מתני'** א שתי חצירות זו לפנים מזו עירבה הפנימית ולא עירבה החיצונה הפנימית מותרת והחיצונה אסורה החיצונה ולא הפנימית שתיהן אסורות עירבה זו לעצמה וזו לעצמה זו מותרת בפני עצמה רבי עקיבא אוסר החיצונה שדריסת הרגל אוסרתה וחכ"א אין דריסת הרגל אוסרתה (ב) שכח אחד מן החיצונה ולא עירב הפנימית מותרת והחיצונה אסורה מן הפנימית ולא עירב שתיהן אסורות (ג) נתנו עירובן במקום אחד ושכח אחד בין מן הפנימית בין מן החיצונה ולא עירב שתיהן אסורות (ג) ואם היו של יחידים אינן צריכין לערב: **גמ'** כי אתא רב דימי א"ר ינאי זו דברי רבי עקיבא דאמר אפילו רגל המותרת במקומה אוסרת שלא במקומה אבל חכמים אומרים כשם שרגל המותרת אינה אוסרת כך רגל האסורה אינה אוסרת תנן עירבה חיצונה ולא פנימית שתיהן אסורות מני אילימא רבי עקיבא מאי איריא רגל אסורה אפילו רגל מותרת נמי אלא לאו רבנן לעולם ר"ע ולא זו אף זו קתני תנן עירבה זו לעצמה וזו לעצמה זו מותרת בפני עצמה וזו מותרת בפני עצמה, במה דברים אמורים שעשתה הפנימית [דקה] וסילקה עצמה, אבל לא עשתה דקה החיצונה [אסורה], שר' עקיבא אוסר החיצונה מפני שדריסת הרגל אוסרתה, וחכמים אומרים אין דריסת הרגל [אוסרתה]. ומותבינן מסיפא, דקתני אם היו של יחידים אין צריכות לערב. ורבינא נמי מתיב משכח אחד מן החיצונה ולא עירב. דייקינן מיניה רגל המותרת במקומה אינה אוסרת שלא במקומה רגל האסורה במקומה אוסרת שלא במקומה. ופרקינן אלא כי אתא רבין א"ר ינאי שלש מחלוקות בדבר, ר' עקיבא סבר אפי' רגל המותרת במקומה אוסרת שלא במקומה, ורבנן סברי אפי' רגל האסורה במקומה אינה אוסרת שלא במקומה, והאי תנא קמא דתני עירבה החיצונה ולא עירבה הפנימית כו', סבר רגל המותרת במקומה אינה אוסרת ורגל האסורה במקומה אוסרת נמי שלא במקומה. פיסקא, **נתנו עירובן במקום אחד.** מאי מקום אחד אמר החיצונה. ואמאי קרי לה מקום אחד, מקום המיוחד לשתיהן לפנימית ולחיצונה, כי הפנימית [ו]ש לה מעבר [על] החיצונה, אבל החיצונה אין לה בפנימית לא מעבר עליה ולא דריסה.

הוה אמינא דירת עובד כוכבים שמה דירה. לא"ג לאמר בריש פרקין (ו) ללכולי עלמא לא שמה דירה הכא להקל להתיר המבוי להחשיב בתים וחלירות פתוחים לתוכו לאמר שמה דירה:

מתיב רב ביבי בר אביי. ק"ק לה"ל לאקשויי מהיכא מעיקרא: **אלמא** רגל המותרת אינה אוסרת כו'. הא לא מוקי בעשתה דקה דהיינו משום דמיקשי ליה ופיפא בעשתה דקה ומלישתא הסיל לשכח אחד מן הפנימית בלא עשתה דקה:

עד

(ו) [לעיל סב.], ג) [סוכה יט:], ג) [לעיל סו:], ד) [ביצה כג., יבמות נג.: קידושין כג. עה: מגילה יג: יח: בכורות כו.], ה) [לעיל נט: סה:], ו) לעיל סב.

הגהות הב"ח

(א) גמ' אמר רב מיושב ואמאי קרי: (ב) רש"י ד"ה לאסור לעשות יחיד כל"ל ותיבת לדור נמחק: (ג) ד"ה טעמא דשכח וכו' דלא כרבי עקיבא אפי' עירבו:

מוסף רש"י

ואם היו של יחידים. שיחיד לד בפנימית להויל רגל המותרת במקומה סיהא חוסרת שלא במקומה, ומש של רבים ולא עירבה פנימית לעצמה להויל רגל האסורה במקומה, חוסרת על החילונה אפילו עירבה מיושב לעצמה (לעיל עג.).

רבינו חננאל

אלא משום דסבר רב אסור לישעות יחיד במקום גוי. אמר רב יוסף לאו היינו דשמענא ליה לר' טבלא דאמר גוי גוי ולא ידענא מאי היא. פי' דירת גוי לא שמיה דירה, ואסור לישעות יחיד במקום גוי. ירושלמי, רב הונא בשם רב אין תורת חצר לגוי, שאם היה שורים בעליונה אתה מורידו ג) (לסיד) [לסור]. ואין תורת דקה לגוי, שאם דר בפנימית אתה מרציאו (לסוד) [לסור]. ר' (ולא) [לא] בשם ר' אלע' יש תורת חצר לגוי (מן התורה), שאם היה ישר' וגוי דרין בפנימית לעולם אינו אוסר עד שיהו שני ישראלים אוסרין. ר' אבא בשם רב יהודה מי שיש לו דקה לפנים מביתו גבוה י' טפחים בישראל אינו אוסר ובגוי אוסר. מחלפה שיטתיה כותל שהקיפוהו סולמות מיכן ומיכן מערבין שנים ואין מערבין אחד. א"ר יוסי ב"ר אבין תמן על ידי סולמות הן נידונין כפתחין, ברם הכא דרך העליונים לירד למטה ואין דרך התחתונים לעלות למעלה. מתני', **שני חצירות זו לפנים מזו** כו'. א"ר י(ו)נאי זו דברי רבי עקיבא דאמר אפילו רגל המותרת במקומה, כגון שעירבה זו לעצמה וזו לעצמה והותרה הפנימית במקומה [אוסרת שלא במקומה אבל חכ"א דכשם שרגל המותר] אינה אוסרת את החיצונה, כך רגל האסורה אינה אוסרת. כלומר אפילו לא עירבה הפנימית לעצמה אינה אוסרת את החיצונה. ואקשינן עליה ממתני', תנן עירבה חיצונה ולא עירבה

ג) פירוש אתה מורידו לאסור על בני מחלל עי' בק"ע וכפ"מ שם.

עין משפט נר מצוה

פח א ב מיי' פ"ד מהל' עירובין הלכה יט כ טוש"ע ח"ס סי' שעח סעיף ג:

פט ג מיי' שם הלכה כב טוש"ע שם סעיף ד:

צ ד מיי' שם הלכה כג טוש"ע שם סעיף ה:

תניא